

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Februárius' 15dikén, 1825.

Nagy Britannia.

A' Parlamentum' ülései Februárius' 3-dikán délután kinyittattak. A' Király maga, folytában tartó egészségtelenkedése miatt, személyesen meg nem jelenhetvén, Biztosságra bízta a' kinyitást, melynek tagjai ezek voltak: a' Lord Cancellarius, a' Canterbui Érsek, 's Westmoreland, Harrowby, és Schaftesbury Grófok. A' Lord Cancellarius illy Kinyitó Beszédet olvasott-fel: —,

„Lordjaim és Uraim! Ó Felsége nekünk megparancsolta; hogy azon örömet nyilatkoztassuk-ki, melyet azért érez, hogy az a' közönséges boldogság folytában tart 's előre haladó lépésekkel nevedik, melyhez néktek Ó Felsége az utóbbi Parlamentumnak kinyittatásakor szerencsét kívánt vala. A' mi Historiánkban soha se' fordult olly időszakasz elé, melyben ezen Országnak minden nagy hasznai illy előmeneteles állapotban lettek volna; avvagy midőn a' boldogság és megelégedés a' Britannus birodalom' lakosainak minden részeire így mértékkel kiterjedett volna.

„Nem kevésse neveli az Ó Felsége megelégedését az, hogy Irlandia az Országnak közönséges boldogságában részesül. Azon erőszakoskodások, melyeknek elnyomattatására Ó K. Felségének kezébe az utóbbi Parlamentum' üléseiben rendkívül való telyes hatalmak adattak vala, már olly mértékben megszűntek, hogy ezen telyes hatalmaknak nagyobbára minden Kerületekben, a' melyekre fordított vala, lett megszüntetődése, hel-

lyesnek találtatott; A' mesterségi szorgalmatoskodás és kereskedési próbatételek, a' Birodalomnak ezen részében is siető lépésekkel terjednek. Annyival is inkább lehet tehát fájlalni, hogy Irlandiában olly Egygyesületek formálódtak, melyeknek cselekedéik telyességgel meg nem egyeznek a' Constitúciónak lelkével, 's a' melyek a' magok felmérgeződése, tüzeskedése, 's egymás ellen való torsalkodása által a' Státus' nyugalmit veszedelmeztetik 's a' nemzet' állapotjának jobbúlását késettetik. Ó Felsége az Uraságtok bölcsességébe helyhezteti bizodalmit az eránt, hogy ezen veszélyeknek elháríttatása közvetlenül eszközöket vesznek elé. Ajánlja Ó Felsége, hogy azon vizsgálódásokat is vegyék ismét elé, melyek az utóbbi ülésekben Irlandiára nézve megrendeltettek vala.

„India' csendességének félbeszakadását tiszta szívvel fájlalja Ó Felsége, melly a' Birmánok' Országlószékének minden ingereltetés nélkül lett réánktamadása 's mértékletlen erőszakoskodása által történt. Mindazáltal csakugyan megnyugtatóra szolgál Ó Felségének, hogy jelentheti, hogy az azon Földi Hatalmasságok között más egy se' nyilatkoztatott-ki ellenünk semmi féle barátságtalanságot, és hogy a' mi azon Földön szolgáló fegyveres sergeink a' fennforgó ellenségeskedésnek nem soká lejendő elvégeztetése eránt minket legjobb kinézésekkel biztatnak.

„Alsó Házbeli Uraim! Ó Felsége nekünk megparancsolta, hogy adjuk tudtotokra, hogy a' folyó esztendőre ki-

vántató költségeknek felszámláltatása, haladék nélkül terjesztődjék előtekbe. India' állapotja 's az Ő Felsége egyéb külső birtokainak némelly részeivel öszszecsatoltott környülállások, katonai erőnknek némimémű neveltetését elkerülhetetlenül szükségessé teszik. De örvend Ő Felsége, hogy egyszersmind azt is mondhatja néktek, hogy költségeinknek ezen nevedése mellett is jövedelmünknek virágzó állapotja 's előre haladó nevedése azt okozzák, hogy az Ő Felsége hatalmában álljon az, hogy a' nemzeti Industriának új könnyebbüléseket 's a' Státus' terheinek kissebbüléseket adhasson.

„Lordjaim és Uraim! Ő Felsége nekünk megparancsolta, hogy adjuk tudtokra, hogy a' maga Szövetségeseitől 's általjában minden Fejedelmektől és Státusoktól, az ő erántunk és egymás eránt való békességes indulatjok felől folytában való bizonyításokat vett; és hogy Ő K. Felsége a' maga részéről folytában mindent megteszen, hogy a' közönséges csendesség fenntartattathassék.

„Azon alkudozások által mellyeket az Ő Felsége Nagykövetje Konstánczinápolyban az Orosz és Ottomannus birodalmak között illy sokáig folytatott, végezetre barátságosan eligazittattak.

„Azon Kötéseknek Copiáji, mellyek Dániával és Hannoverával, az ezen Státusok és Nagy Britannia között fennálló kereskedési öszszecsatolódásnak megjobbítására nézve tétettek, előtekbe fognak terjesztetni.

„Svétziával a' Rabszolgakereskedésnek hathatósabb elnyomattatására nézve Kötésre léptünk, ezen Kötésnek Copiáját is azonnal előtekbe adattatja Ő Felsége, mihelyest annak Ratifikáltatása kieseréltetett.

„A' mi azon Kötésnek Rátifikáltatását illeti, mellyet tavaly az Észak-Amériikai egyesült Státusok' Országlószékével ha-

sonlóképpen a' Rabszolgakereskedésnek eltöröltetésére nézve készítettünk, ezen tekintetben néhány nem vélt nehézségek fordultak elé: hanem olly bizodalom táplálja Ő Felségét, hogy ezen nehézségek a' legközelébbi alkalmatossággal nem fogják illy jó czélzásnak elérhetését meggátolni.

„Ő K. Felsége a' maga Országlószékéek régibb Nyilatkoztatásaival megegyezőleg olly eszközöket vett elé, hogy azon Kereskedési öszszecsatolódásokat, a' mellyek a' mi Országunk 's azon Spanyol-Amériikai Státusok között eddig fennállottak, a' melly Státusok, mint a' dolog mutatja magát, az ő Spanyol Országtól való elválásokat már végre-hajtottak 's függetlenségeket megfundáltak, megerősítettse. Megparancsolta Ő Felsége, hogy az ezen tárgyat illető alkudozásoknak, bizonyság leveleknek, Copiájok, adattassanak előtekbe.

„Ő Felsége el nem mellőzheti azt, hogy ezen alkalmatossággal a' mi mezei gazdaságunk' előmeneteles virágzásához, melly a' közönséges boldogság' talpköve, néktek szerencsét kívánjon.

„A' kereskedés káros akadályainak elhárítottatása, mellyet Ő Felsége már végre hajtott, legjobb következéseket vont maga után, 's reménséget nyujt ahoz is, hogy az egyéb e'-féle akadályok eltávoztatásának is hasonló jótéző következései fognak lenni, 's ohajtja Ő Felsége, hogy adjuk tudtokra Uraságtoknak, hogy Ő Felségének azon munkás és foganatos pártfogásához, mellyel a' kereskedésnek kiterjedését elősegélleni iparkodik — a' melly kereskedés az Isteni Gondviselésnek segédelmével, a' mi Országunk' erejének és hatalmának egyik fontos Elementuma, 's egyszersmint az emberi nemzet' kimíveltésének és boldogságának is nagy mértékben való előmozdítója — számot tarthatnak Uraságtok.“

Spanyol Ország.

A' Párisi Csillaghoz megküldötte valami levelezője a' Madridi Ujságot, a' melly Jan. 20-kán jött-ki, 's egy levelet is küldött mellette. Ezen levél arról nevezetes, hogy azt fejezi-ki, miként fogadta a' Spanyol Országlószék az Angliai Ministériumnak azon lépését, melly szerént ez, az anyaországtól elszakadott Spanyol Ámerikai Státusok között néhányaknak független szabadságát megesmerte. Több tekintetben fontosnak tartjuk ezen levelet, melyre nézve egészen ide teszszük; mint következik: — „

„Madrid Jan. 21-kén. Itt küldöm a' Madridi Udvari Ujságnak tegnap kijött darabját, melyben Ámerikáról fontos tudósítások találatnak. A' Spanyol Országlószék már régóta semmi nevezetes dolgot ki nem adott az Ámerikában folyó környülállásokra nézve. A' volt feltett czélja, hogy mind addig méllyen halgasson, míg azon eszközök, mellyek ezen véghetetlen kiterjedésű plánta-tartományokra nézve elővételtek, az esztendőnél régebben elintéztetett plánomot ki nem fejtik, a' melynek intézetei úgy voltak tétetve, hogy a' régibb békességi systemán telyes változást okozzanak: hanem Nagy Britannia-nak azon határozása, hogy Spanyol Ámerika' egy részének függetlenségét megesmérje, arra indította a' Spanyol Országlószéket, hogy ezen Anglia által megesmértetett Spanyol tartományoknak állapotjokat tárgyzó tudósításokat az Udvari Ujságban most közönségessé tétesse, mint azokat ezen Ujságnak fenn említett darabjában ki is hirdettette, a' mellyek az itt következő környülállásokat foglalják magokban: “

„Midőn a' Király Kádikéből megszabadittatott, egygyik első gondját azonnal a' maga tengeren-túl-lévő tartományainak állapotjára fordította, és ezen tárgy

több rendbéli kabinéti tanácskozásokban megfontoltatott. Bizonyos tudósítások érkeztek vala a' felől, hogy az Amériikai elpártolt tartományokban nagyon sokan taláttassanak olyanok, kik az anya-ország-hoz szítanak. Erre nézve Biztosokat küldött oda az Országlószék, kik az anya-ország-hoz szító részeket telyesen egygyesítenék 's arra vennék, hogy addig is dolghoz nyuljanak, míg majd későbbre fegyveres sergek küldettethetnek segítségkre, hogy iparkodásoknak győzedelmeskedés legyen a' kimenetele.

„Ezen plánumnak resultatuma a' lett vala, hogy a' Mexikói Royalistáktól már egy fél esztendőnél régebben, 's a' mult Septemberben 's October' elején Bogotából és Caraccásból is, megérkeztek vala Spanyol Országba a' Deputátusok. Mind ezek igen jól készült 's kétségbehozhatatlan történetek által bizonyított írásokkal megmutatták azt, hogy ezen elpártolt tartományokban telyesen és könnyen ki lehetne az anya-ország-hoz való visszaállást eszközteni, mint hogy ott sok bünhődést, ragadozást és pusztítást követtek-el a' Revolúziósok, minthogy minden féle rendű és rangú embereket rettentő inségre juttattak, 's a' változástés a' régi boldogságnak visszatérését közönségesen mindenek ohajtják. A' revolúziót csak néhány papok csinálták volt, a' kik prédikállásaik 's példaadásai által a' népet elcsábították; ma pedig éppen a' papok azok, kik az anya-ország-nak ügyét védelmezik.

„Tudva van mit tettek a' papok Spanyol Országban a' Cortesek' Constitúziójának semmivétetésére: ebből kihozni lehet, hogy még mit véghez vihet a' papság Amérikában. A' La-Sernától Peruból érkezett Követek részint azon ármádának hódolását hozták-el Király Ő Felségéhez, a' melly magát eddig illy nagy megkülömböztetéssel viselte, részint azon Vezérekét, kik a' magok katonai tálen-

tomjokról, bátorságokról, és hűségjeokről illy sok bizonyosságot mutattak. Ezek semmi egyéb segítséget nem kérnek az anyaországtól, hanem csak hogy olyan tengeri erőt küldjön a' Csendes tengerre, melly az Insurgenseknek itt lévő tengeri erejénél erősebb legyen, a' melly esetben arra ajánlják magokat, vagy kezességet vállalnak a' Vice-Király' nevében magakra az eránt, hogy Perut meg fogják az anyaországnak tartani. Azt is mondják ezen Követek, hogy ha talám a' hadi szerencse kedvezni találna is Bolívarnak, a' melly éppen nem gyanítható, még ez-ig csak szempillantatig tartó szerencse lehetne reá nézve, mint hogy ő a' győzedelmeskedés által magát úgy elgyengítené, hogy az után semmi több hadi próbákat nem tehetne egy olly országban, mint Peru, hol ő a' maga bűnhődései által magát a' lakosok előtt nagyon gyűlölségesé tette.

„Mondják továbbá ezen Követek, hogy Perunak körülállásait senki jobban nem esmerte, mint Generális San-Martin, a' ki által látván azt, hogy ezen Országban a' revolúziós systemát állandóvá tenni, lehetetlen, végezetre olly fogás alatt, hogy Bolívarral nem egyezhet, magát elvonta a' világ' szemei elől. Ha Bolívar mostanság csak egyszer meg talál verettetni, ő nem fog többé semmi segedelem-kütfőre találni; ő már azon dicsőség' sugárait, mellyek az ő fejét Columbiában, a' házában, körül vették vala, már különben is elvesztette, 's egy az ő alatta lévő Vezérek között, Generális Paecz, csak azt várja, hogy Bolivárt valamely szerencsétlenség érje, azonnal ki fogja ragadni kezéből az Elölülőséget. Ezen erősítést egy szájjal vallják a' Caraccásból érkezett Követek; a' kik ezen felyül arról is meggyőződötteknek lenni mondják magokat, hogy Paecz Generálison kívül mások is fognak találatni, a' kik Bolivártól el fognak állani.

„Mind ezek az egymás után Spanyol országba érkezett tudósítások jó talpköveken épült reménséget gerjesztettek vala fel a' Spanyol Országlószékben az eránt, hogy a' maga Amerikai dolgának szerencsés resultatumát érheti, a' nélkül, hogy még most néhány hadi hajóknál egyéb hadakozó erőt kénytelenítették oda küldeni: a' midőn éppen ezen szempillantatban veszi az arról való tudósítást, hogy Anglia az Amerikai Spanyol plánta-tartományoknak függetlenségét meg esmerte!

„Ezen hir annyival váratlanabb vala, hogy jól tudta a' Spanyol Országlószék, hogy valamint a' Spanyol úgy az Anglus Kabinét előtt is jól tudva vala, hogy Spanyol Országra nézve melly kedvezők volnának Amerikában a' kinézések, és hogy a' Royalista résznek a' Papsággal való egyetértése mi némű resultatummal biztathatná a' maga befolyása által Spanyol Király Ő Felségét. A' Spanyol Ministerek nem tudják azt, hogy minémű tudósításokat tettek az Amerikába küldetett Anglus Biztosok Londonba az Anglus Országlószékhez: de tudják azt, hogy azon tartományokban semmi olly intézetet nem találtak, a' melly egy jól elrendeltetett Országlási systemához hasonlítana. De sőt inkább mindenütt ellenkezőt, és Fejetlenségnél egyebet semmit se' találtak, mint erről magokat Mexikóban több társaságokban tartózkodás nélkül kinyilatkoztatták, a' melly cselekedetek által az ott-lévő Országlóktól magokra sok féle kedvetlen szemrehányásokat vontak.

„S még is éppen illy szempillantatban, 's midőn a' Spanyol Országlószék' kezében azzal éppen ellenkező tudósítások találtattak, mellyekről az Anglus Országlószék hirdette, hogy hozzá érkeztek volna, tevé ez, a' megesmerési vég határozású lépést. Kétségbe hozhatatlan dolog az, hogy az Anglus Kabinétnek ezen lépése a' Spanyol Amerikai revolúciónak néminémű

hathatosságot (energiát) fog költsönözni; új bűnhődésekre fog alkalmatosságot szolgáltatni, 's az ott uralkodó inségeket sok időkre ki fogja terjeszteni. Hanem, hogy mi csoda resuttátuma fog ennek lenni, e' nem maradhat sok ideig kétséges, mivel hogy a' Spanyol Papság az, a' melly magáról azon Amériikai tartományokban, mellyeket Spanyolok laknak, a' gyűlölséges jármot elvetni iparkodik."

Közép Amérika.

Azon új Respublikának Országlószéke, a' melly magának az ő fekvésére való tekintetből: „Közép Amériikai egyesült Státusok“ nevezetét adta, 's a' melly Státusok éppen Mexikó és Columbia között fekszenek, 's illy neveket viselnek, Chiapa, Costanika, Nikaragua, Honduras, San-Salvador, Guatimala, Quesaltenango — ezen Respublikának Országlószéke, mondánk, egy Végzést adott volt ki még 1824-ben Jan. 22-dikén 's 28 Czikkelyekből áll, mellyek az ezen Respublika' földjén le-telepedő embereket 's familiákat tárgyazó rendszabásokat foglalják magokban. A' Londoni Kurir nagyon magasztalja ezen rendszabásokat, 's azt mondja, hogy sok bölcsesség találtatik benne, 's jó következeiseik fognak lenni idővel a' Respublikára nézve. A' letelepedőknek, kivált a' házasoknak, igen kecsegtető ígéretek tétettek: — „

„Minden ember telyes polgárijust kap, mihelyest kér, 's az után birhat földeket és bányákat. Minden letelepedő kap 1000 négy-szeg rúd földet, a' mellyért 20 esztendeig semmi adót nem fizet. Minden mezei munkához szükséges mív-szert vámfizetés nélkül szabad bevinni. Minden három familia kap, ha együtt teledig-le, egy kerületet, a' melly városi jussal fog birni, mihelyest magokat ezen famaliák arra elkötelezik,

hogy a' tartományi Országlás által meghatározatandó időszakasz alatt azon kerületbe tizenöt, házas életet-élő pár embert le fognak telepíteni. Az illy kerület semmi monopoliummal, semmi eledelel, 's bérfizetéstől való adóval nem terheltetik. Rabszolgát (Sklávot) nem lehet bevinni, mint hogy ha eddig Rabszolga volt is valaki. azonnal szabad ember, mihent a' Respublika' földjére a' lábát beteszi. A' melly férjfiú valamely ezen földön találtató eredeti lakos aszszony-embert feleségülveszenkét portzió földet kap örökségül. A' letelepedők a' magok' földjeiket, mihentük megmívelték, ha tetszik eladhatják, 's magok a' Respublika' földjéről eltávozhatnak. Haláljok történnén, ha vagyonaikat el nem testálták, idegen országban találtató rokonaik kapják örökségül mindeneiket.

Portugallia.

A' Párisi Csillag szerént a' Portugallus Király a' Ministériumát megváltoztatta 's mások által cserélte-fel. Némellyiket az eddig volt Ministerek közzül az idegen Udvarokhoz Követeknek nevezte.

Franczia Ország.

A' Király Pichegrii Dénesnek, a' volt Genéralis testvére' fíjanak a' R. Familia' kassájából 300 Frank penziót rendelt esztendőnként.

A' Rheimsi koronázásnak napja még nincsen meghatározatva, hanem a' készültek kettőzött szorgalmatossággal tétettek. Azon fa-karok, mellyek a' nézők' számára két emeletre a' templom hosszában két oldalrol építettnek, már nagyobbára készen vagynak. A' Király a' koronázást megelőző napon érkezik-meg oda. A' koronázási cerimonia öt órát tart; ezt követi az a' nagy Udvari Pompa, melynek al-

kalimatosságával a' Király egyedül eszik egy magas asztalnál, 's mellette az Ország' Nagy Tisztjei udvarolnak. Harmadik nap' vissza tér Ő F.ge, 's eléb ló-háton Saint-Remybe az Apátursághoz veszi útját, 's onnét ájtatosság' végzése után, Compiègne városán által Páris felé tovább útozik.

Tudva van hogy Wilson Robertnek és familiájának nem szabad magokat Franciaországban meg mutatni. Ő néhány hónapokig Brüsszelben tartzkodván, a' Francia Kabinéthez folyamodott, hogy engedné-meg, hogy véle lévő leányával együtt Calaisbe útozhasson 's onnét a' gőz-hajón Angliába által evezhessen. De ámbár a' Párisi Anglus Követ is közbe tette magát érte, még se nyerhette-meg kérését, hanem leányával együtt Ostendébe menni és ott addig várakozni kényszerített, míg a' szelek elcsendesedvén nem volt gőz-hajóra szüksége (Nem kell elfelejteni, hogy ez az a' Wilson, ki a' Francia Fő Postamestert, a' ki halálra ítéltetett volt, megölettetése előtt nem sokkal a' Parisi tömleczből mesterségesen kimenekedni segítette, 's az ólta néki megtiltatott a' Franciaországban való megjelenés).

Német Szövetség.

A' most mult Januarius' 27-dikén olly jelentést terjesztett az Elölülőség' a' Német' Szövetség' gyűlése' elejébe, hogy az Orosz Császári Szövetségi Követ Báró Anstett Ő Excellenciája, még tavaly Sept. 27-dikén egy Nyilatkoztatást adott volt néki által, melynek e' volt foglalatja: — „

„Az alólirt Ő Felségének a' minden Oroszok' Császárijának a' Fels. Német Szövetségénél lévő rendkívülvaló Követe és meghatalmazott Ministere, parancsolatot

vett, hogy adja tudtára a' Diétának mint a' Szövetség' Organumának, hogy egy Végzés szerént, mellyet Ő Felsége a' minden Oroszok' Császárija kiadatott, egy olly katonaszedés fog a' birodalomban véghez menni, a' milyen ott eddig is minden eszten-dönként történni szokott volt. Ezen rekrutázás elkerülhetetlenné csak a' halandóság' törvénye és azon hiányosság miatt lett, melly az armádnál a' kiszolgált katonáknak elbocsáttatása által okoztatott. Semmi politikai tekintet nintszen ezen eszközzel össze csatoltatva. Mindazonáltal mint-hogy a' mi időnkben a' Kormányozószeréknek semmi cselekedete el nem kerüli a' rossz akaratot, a' melly szüntelen készen áll a' gyanúnak és lármanak elterjesztésére, úgy ítéltetett, hogy ezen nyilatkoztatást tenni szükséges legyen. Ő Felségének a' minden Oroszok' Császárijának minden igyekezete és kívánsága, melly a' békeségnek fenntartására czéloz, eléggé esmeretesek ugyan, mindazonáltal, hogy annál is nyilvánosabbá tétessenek és hogy minden eltávoztatódjék, a' mi arra a' félelemre alkalmatosságot szolgáltatathatna, hogy az Ő Cs. Felsége systemáján változás esett volna, történik ezenjelentés, olly kívánsággal, hogy ezt Báró Carlovicz úr, Sakszoniai Követ 's a' N. Diéta' Substitutus Elölülője, ennek elejébe terjeszsze.“

Végzete a' Sárdini Király és Török Császár között 1823-ban October' 25-kén készült Kötésnek: — „

„Hasonló módon kell cseledni azon Törököknek hátrahagyandó vagyonával is, kiknek a' Sárdinai Státusokban halála történhet; — 8. Azon veszekedések és perlekedések, mellyek a' Sárdinai alattvalók között a' Török Státusokban előfordulhatnak, az Ő nemzetjebéli Követ és Consul által visgáltassanak-meg és gazít-

tassanak-el; azok a' perek és veszekedések pedig a' mellyek Sárdinai és az Ottomannus alattvalók között támodhatnak, Török törvények szerént, egy Sárdinai Tolmátsnak jelenlétében végeztessenek-el. Minden perek, mellyeknek tárgya a' 4000 Aspert felyül haladja küldettségük Konstánczinápolyba, és a' Szent Törvények szerént ítéltessék-meg; — 9. Azon Sárdinai alattvalóknak, kik az Ottomannus birodalomba menvén, ott kereskedési foglalatosságait csendességgel folytatják, ha csak valami bünt nem tesznek, a' Török Tisztviselők és Elöljárók semmi alkalmatlanságot ne okozzanak. Hanem, ha bünt tesznek a' Sárdinai alattvalók, így a' Sárdinai Ministernek és Consulnak tudtával 's jelenlétekben ők is olly módon büntettesenek, mint hasonló esetben a' Török birodalomban lévő egyéb Európai alattvalók; — 10. Mikor a' tengeren a' két nemzetbéli hadi hajók össze találkoznak, barátsági szokott jeladások által köszöntsék egymást; és ha a' két nemzetbéli hadi hajók a' másik nemzetből való kereskedő hajókkal találkoznak, ezekkel legbecsületebben és legbarátságosabban bánni tartoznak. Mikor a' két nemzet közzül valamelyiknek kereskedő hajója a' másiknak kikötőhelyébe megérkezik, ott minden tekintetben ezen Ország rendelkezéseire tartozik szabni magát, — 11. Ha valamely Sárdinai alattvaló az Islamismusra, Török vallásra által áll, ekkor őtet a' Sárdinai Tolmátsnak jelenlétében meg kell hallgatni, és ha ki világosodik, hogy kétségbe hozhatatlan adósság fekszik rajta, ekkor az ő adósságának tisztábazottatása (liquidáltatása) s' Szent Törvények szerént essék; — 12. A' Sárdinai Consulok, Vice-Consulok 's egyéb Sárdinai alattvalók, a' kik kereskedésnek okáért a' Török birodalomba veszik útjokat, ott sem Ch aradsch sem Badsch sem e'féle egyéb

nevű adót nem fizetnek; — 13. Azon Sárdinai kereskedő hajók, a' mellyek kereskedésnek okáért a' Török birodalom' kikötőhelyei felé eveznek, a' magok' tulajdon és nem más Hatalmasságnak zászlója alatt evezzenek; a' magok' zászlóját sem más Hatalmasság' hajójának, sem Raajának (nem ottomannus vallású Török alattvalónak) által ne adják; az ő Sárdinai Felsége' Ministerei, Consuljai, és Vice-Consuljai, a' Fényes Porta alattvalóinak semmi Pátenseket ne adjanak, és őket sem nyilvánossággal sem titkon ne védelmezzék. Ezen principiumoktól nem szabad eltávozni; — 14. A' Sárdinai K. Felség meghatalmaztatott Ministerének és Consuljainak, kik arra lesznek határoztatva, hogy a' Fényes Portánál az egyéb Ottomannus Státusokban lakjanak, mind azok a' szabadságok, jusok, és egyéb kikötések megengedtetnek, mellyeket a' fennálló barátság megkíván, a' mellyekkel egyéb Hatalmasságoknak Ágenseik a' Török birodalomban élnek; — 15. Minekutánna a' jelenlévő barátsági és kereskedési Kötés mind két résztől rátifikáltatott, ezt azután semmi módon meg nem kell sérteni, hanem pontosan meg kell tartani és követni.“

A' jelenlévő Aktát valamint ő Felségének a' Sárdinai Királynak úgy ő Császári Felségének az Osmánok Császárijának részéről is a' fennálló rendtartások szerént, mind két résznek aláírása által meg kell erősíteni és rátifikálni, és ezt az ő megkészlésének napjától számlálván négy hónapok alatt vagy ha lehet még hamarabb is, Konstánczinápolyban költsönösen ki kell cserélni, még pedig mind két részről, párosan és mind két részről megpecsételtetve. Így történt Konstánczinápolyban Octob. 25-kén 1825-ban. Aláírta:

Strangford.

B é c s.

Ő Felségének a' Császárnak dicsőséges Születése' napját e' h. 12-dikén ezen fő városban, valamint szintén a' Monarchiának minden részeiben Isteni tisztelettel 's a' Haza' legjobb Fejedelmének sokáig lejendő megtartatásáért való tiszta szívből származott kegyes imádságokkal inneplették minden hűséges alattvalók. A' jádzó színeknek külső részeik különösen megvilágosítva lévén a' népnek ezen kedves éneke: Gott erhalte Franz den Kaiser! lelki felemelkedéssel közönségesen elénekeltetett, a' melly alatt a' jelenlévőknek a' Haza' igen szeretett Atyja eránt viseltető érzékenységei legörvendezőbb részvétellel és megilletődéssel kinyilatkoztatták magokat. Sok magánosok, többféle jótévő cselekedetek 's házi csendes öröminnepek által szentelték ezen napot, a' melly minden hűséges alattvalónak, Szeretet, Hűség és legbecsesebb ohajtások' napja!

Magyar Ország.

Januarius 29-dikén meghalt Tiszteletes Tudós Nemes F á b i á n J o s e f Ú r Toth-Vasonyi Prédikátor és a' Veszprémi Egy-házi Megyének Esperestje hasznos életének 64-dik esztendejében, a' ki korán az író pályára fel lépvén, nemzeti nyelvén válogatott köz hasznú munkákat adott ki, u. m. 1) Raff természeti Historiáját a' kisdedek számára, rézre mettszett ké-

pekkel. 2) Természet Tudományát a' köz-nép számára. 3) Chaptálnak a' Bortsinálásról, első kisded munkáját. 4) Prédikatori Tarház, mint Prédikátorok haszná-
ra intézett' folyó irást. 5) Chaptálnak nagy munkáját 2 kötetben, ugyan a' szőlő és bortermesztésről: 6) Columella paraszti Gazdaságát. — Mind ezekben jeles Tudományának, és a' nyelvvel tökéletesen bíró tehetségének dicséretes jeleit adta, és a' mit tanított, annak ismertetét Olvasóival világos és férfias előadása által megkedveltette. Utóbbi esztendőben a' szélütés által elgyengülvén, munkás lelke nem szűnhette meg az erejéhez képest való dolgozásoktól; hanem fogyatkozott egészségének sajnós állapotját az által vigasztalta, hogy Ovidiusnak szomorú könyveit, és Cornélius Gallust magyarra fordítgatta. Midőn illy hasznosan élt a' Nemzetre nézve, fő gondja volt lelki Hivatalára, mellyben olly dicséretesen eljárta, hogy mind Halgatóival, mind egyházi Társaival magát mindenkor kedveltetné. Mellyre nézve temetetésén is a' Megyebeli Tiszteletes Urak azt a' betsületet adták meg Esperestjeknek, hogy mind a' templomba, mind a' temetőbe magok vitték. Felette prédikállottak: először Tisz. A n g y á n J á n o s Veszprémi Prédikátor és Superintendentiális Assessor; másodsor Tiszt. P a p I s t v á n, Vilonyai Prédikátor Urak. Ezen érdemes Atya maga után hagyott 3 fiú, és 3 leány gyermeket, 's az elsőben (Gáborban) már azt az örömet érte meg, hogy Háfiz fordítása által őtet az Irói-pályára fellépni szemlélhette.

Igazítás. A' Komáromi alvó emberről hibásan irtuk hogy Bécsben másfél esztendő óta fekszik, mint hogy ide csak három hónapok előtt hozták fel; addig Komáromban feküdt.